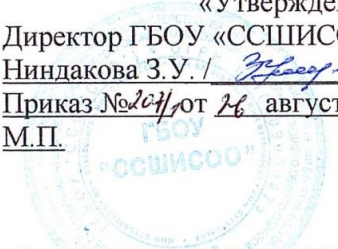

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ

ГБОУ «Сорокская сойотская школа – интернат среднего общего образования»

<p>«Согласовано» Руководитель МО <u>Шорноева С.А. / <i>Шорноева</i> /</u> Протокол № <u>1</u> от « <u>01</u> » <u>сентября</u> 2022 г.</p>	<p>«Согласовано» Заместитель директора по УМР ГБОУ «ССШИСОО» <u>Бадеева Т.Г. / <i>Бадеева</i> /</u> « <u>01</u> » <u>сентября</u> 2022г.</p>	<p>«Утверждено» Директор ГБОУ «ССШИСОО» <u>Ниндакова З.У. / <i>Ниндакова</i> /</u> Приказ № <u>201</u> от <u>26</u> августа 2022 г. М.П.</p>
--	--	--

Рабочая программа

по бумажной литературе, 3 класс

предмет, класс

Шорноева С.А., учитель нач. классов

ФИО должность

Рассмотрено на заседании

Педагогического совета

Протокол № 1

от « 1 » сентября 2022 г.

у. Сорок

2022 – 2023 уч. год

Тайлбари бэшэг

2 -4 классай түрэлхи хэлэ үзэхэ тобшо тайлбари иимэ журамшуулхан баримта бэшэгүүд дээрэ үндэһэлнэ:

1.Закон Российской Федерации» Об образовании" ФЗ РФ № 273 от 29.12.2012 г.;

2.Закон Республики Бурятия "Об образовании" № 240-V от 13.12.2013 г.;

3. Учебный план государственного бюджетного общеобразовательного учреждения «Сорокская сойотская школа-интернат среднего общего образования», утвержденного приказом директора школы от 30.08.2021 года № 90

4. Приказ № 766 от 23 декабря 2020 г. «О внесении изменений в федеральный перечень учебников, допущенных к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования организациями, осуществляющими образовательную деятельность, утверждённый приказом Министерства просвещения Российской Федерации от 20 мая 2020 г № 254»

5. Положения «О рабочей программе педагога» государственного бюджетного общеобразовательного учреждения «Сорокская сойотская школа-интернат среднего общего образования», утверждённого приказом директора от 23.08.2021 г. № 89

6.Содномов С.Ц, Ж.Ц.Эрдынеева: 3-дахи класс. - Улаан – Үдэ, «Бэлиг» хэблэл, 2019 он; Буряад Уласай Болбосоролой болон эрдэм ухаанай яман;

Гурбадахи класста удхыень ойлгон ураар уншажа хуралгада, удхын сохилтодо, уншажа байһан текстынгээ удхые дуунайнгаа аялгаар гаргалгада гол анхарал табигдана. Уншаһан текстээ удхаарнь хэдэн хубинуудта хубааха, зохёолой гол һанал бодолыень оложо шадаха, болоһон үйлэ ушарнуудые, өөрынгөө хандалгые харуулха, уншаһанаа дэлгэрэнгыгээр ба тобшоор хөөрэхэ шадабаритай болохо.

Гурбадахи классай хурагшад зүбөөр ба түргэнөөр уншалгын хүсэд дүршэлтэй болоһон байха ёһотой. түргэн уншалгын хэмжээн жэлэй һүүлдэ минта соо 60-70 үгэ байха.

Хурагшадай слшварь баяжуулан үргэдхэжэ, тэрэнээ хэлэлгэдээ хэрэглэжэ хураха хүдэлмэри ябуулга. хурагшад өөһэдөө уншаһан текст сооһоо элдэб үйлэ ушарнуудые, үзэгдэлнүүдые харуулһан үгэнүүдые, найралгануудые оложо хуралга. хурагшад расказууд, онтохонууд, шүлэгүүд ба статьянуудай онсо илгаатай практическаар танилсалга.

Хуралсалай түсэбэй ёһоор түрэлхи литературада недели соо - 3 час үгтэнэ. Жэл соо - 102 час болоно.

Хуралсалай жэлэй һүүлдэ 3-дахи классай хурагшад иимэ мэдэсэ ба дүй дүршэлтэй болоһон байха.

Хурагшад ямар юумэ мэдэхэ ба шадаха ёһотойб гэхэдэ:

1. Уншаһан юумэнэйнгээ удхыень ойлгон, зүбөөр, нэгэ жэгдээр, уран гоёор, бүхэлеэрнь уншажа;
2. Логическа сохилто ба мэдүүлэлнүүдэй, текстын хубинуудай хоорондохи зогсолто баримталан уншажа;
3. Уншаһан материалайнгаа удхые интонацияар харуулжа шадаха;
4. Рассказ сохи үйлын һубарил оложо, гүйсэд удхатай хубинуудта өөрынгөө арга шадалаархубааж шадаха;
5. Үйлэдэгшэ нюурнуудайябадалда сэгнэлтэ үгэжэ шадаха;
6. Уншаһан юумэнэйнгээ удхые, илангаяа басниин удхые ойлгоод, тобшохоноор хэлэжэ үгэжэ шадаха;
7. Өөрынгөө хараһан, дуулаһан юумэн тухайгаа хөөрэжэ шадаха;
8. Онтохон соо болодог гайхамшагтай ушарнууд, басни соо шэлжэһэн удхатайгаар хэлэгдэһэн удха узуур, шүлэгүүдэй онсо илгаа тухай ойлгожо абаад хэлэжэ шадаха;
9. Өөрөө бээе даагаад (багшын туһаламжагүйгөөр) номуудые саг үргэлжэ уншаха дүршэлтэй болохо;
10. Уншаһан текстээ хубинуудта хубаагаад, тэдэнэйнгээ удхын холбоо ба удаа дараалан болоһон үйлые өөрөө оложо шадаха, текстдэ түсэб табиха шадабаритай болохо.

Нуралсалай курсын темэнүүдэй удха

№ п/п	Бүлэгэй нэрэ	Часай тоо	Удха
I.	Мэндэ амар, хургуули!	2ч.	«Түрэлхи хэлэн» нуралсалай номтой танилсуулга, жэл соо ямар хүдэлмэри ябуулагдахаб, юундэ номнай «Түрэлхи хэлэн» гэжэ нэрэтэйб гэжэ ойлгуулга. Шүлэгүүдтэй танилсуулга.
II.	Амар сайн, буряад хэлэн!	5 ч.	Түрэлхи хэлэн тухай шүлэгүүдэй баглаа уншуулга. Буряад хэлээ шудалжа, сэгнэжэ, хүгжөөжэ ябаха эрмэлзэл түрүүлгэ. Нютагаараа омогорхохо мэдэрэл түрүүлхэ үгэнүүдые илгажа шадаха болголго.
III.	Хэшэгээр баян намар	7 ч.	Һалбари дотор намарай байгаалие зураглаһан шүлэгүүд үгтэнхэй. Байгаалие, тэрэнэй гоё һайхание уран зохёолоор дамжуулан олгожо абалга. Илангаяа шүлэгүүд соо поэтичeskэ образууд олон байдаг хадань анхарал шүлэгүүдэй хэлэндэ татаха. Эпитет, метафора тухай ойлгосонуудые, нэрэ томьёонуудые (термины) хэлэнгүй практическа хэмжээн дээрэ ябуулха.
IV.	Түрэхэн минии тоонто	7ч.	Буряад нютагууд тухай шүлэгүүдые уран уншалга, зэргэсүүлгэ. Буряад ороной эгээл омогорхол Байгал далай тухай уншалга.
V.	Хүн болохо багаһаа	12 ч.	Эдэ зохёолнууд хамтарал болон хамтын ажал, үнэн сэхэ ябадал, хүнүүдтэ һаналаа табиха, дүүргэхэ уялгадаа харюусалгатайгаар хандаха, аха хүнүүдые, нүхэдөө хүндэлхэ тухай ойлгосо үгэнэ. Герой, гол герой, авторай позици, ажабайдалай үйлэ-ябаса ойлгуулга.
VI.	Үбгэн буурал үбэлнай	9ч.	Һалбари дотор үбэлэй байгаалие зураглаһан шүлэгүүд үгтэнхэй. Байгаалие, тэрэнэй гоё һайхание уран зохёолоор дамжуулан олгожо абалга. Илангаяа шүлэгүүд соо поэтичeskэ

			образууд олон байдаг хадань анхарал шүлэгүүдэй хэлэндэ татаха.
VII.	Арадай аман зохёол	17ч.	Уран зохёолшодой намтартай танилсуулга, тэрэнэй бэшэһэн зохёолнуудые уншаха эрмэлзэл хүмүүжүүлгэ. Зохёолой тодорхой удха элирүүлгэ, уран зохёолой композици дээрэ хүдэлэлгэ. Хабаадагша нюурнуудай абари зан, аяг ааша элирүүлгэ.
VIII.	Сагаалган – буряад арадай заншалта найндар	9ч.	Энэ бүлэг соо литературоведческэ болон хэлэлгын шэнэ ямар мэдэсэнүүд, зохёолой анализ хэхэ аргууд, хэлэлгэ хүгжөөхэ ажалай янзонууд бии бололго: сюжетэй элементнүүд, гүйсэдхэхэ зорилго бээлүүлгэ болоно. Уншалгын шанар нарижуулга. Уран уншалга хүгжөөлгэ. Проект «Сагаалган»
IX.	Айлшан хабар	10ч.	Энэ халбарида ороһон шүлэгүүд хабарай боложо байһан болон тэрэнэй түлэг дундаа байһан үзэгдэлнүүдые, энэ сагта байгаалиин амидыран һэргэжэ – түрүүн саһанай хайлалга, гол горхоной урдалга, шэнэхэн ногооной ургалга, ургы сэсэгүүдэй бултайлга, модоной набша намаагай задаралга, шубуу шонхорой ниидэн ерэлгэ, тэдэнэй байра уургайгаа түхээрэлгэ, адуу малай тэнигэр байдал харуулга.
X.	Уран зохёолшод үхибүүдтэ	12 ч.	Уран зохёолшодой, поэдүүдэй, уран зураашадай дүрсэлэн харуулһан гоё найхание, хэрэглэн уран аргуудые ойлгохо шадабари хүгжөөнэ. Гүймгэ, ойлгон болон зүб уншалгын шанар нарижуулга.
XI.	Сэсэгтэ зун	7ч.	Һалбари дотор зунай байгаалие зураглаһан шүлэгүүд, расказууд үгтэнхэй. Байгаалие, тэрэнэй гоё найхание уран зохёолоор дамжуулан олгожо абалга. Илангаяа шүлэгүүд соо поэтическэ образууд олон байдаг хадань анхарал шүлэгүүдэй хэлэндэ татаха.
XII	Дабталга	5ч	Уншалгын дадал хүгжөөлгын ажал үргэлжэлүүлгэ. Литературада дурлал хүмүүжүүлгэ.
	Хамта дээрээ:	102ч.	

	№	Хэшээлэй бүлэг ба темэ	Часай	Шалгалтын ажал	Болзор
--	---	------------------------	-------	----------------	--------

Нуралсалай түсэб

					Түсэбэй ёһоор	Фактическа
	I.	Мэндэ амар, хургуули!	2ч.			
1	1.1	А.Доноев «Һуралсалай һайндэр»	1ч.			
2	1.2	Г.Чимитов «Һайн даа, хургуулимнай!»	1ч	Уран уншалга		
	II.	Амар сайн, буряад хэлэн!	5ч.			
3	2.1	Ш-Х.Базарсадаева «Түрэлхи хэлэн»	1 ч.	Уран уншалга		
4	2.2	Д-Н.Халхаров «Түрэл буряад хэлэмни»	1ч.			
5	2.3	Д.Ошоров «Актриса болохоб»	1 ч.			
6	2.4	Э.Дугаров «Түрэл буряад хэлэмни»	1 ч.			
7	2.5	Онсодхолой хэшээл	1ч	Шалгалтын уншалга		
	III.	Хэшэгээр баян намар	7ч			
8	3.1	Г.Дашабылов «Намар» Ц-Д. Хамаев «Намар»	1ч			
9	3.2	Д.Мадасон «Хуһанай намаа унажа...» Э.Дугаров «Адха ороһон»	1ч	Сээжэлдэлгэ		
10	3.3	Шалгалтын хүдэлмэри	1ч	Шалгалтын уншалга		
11	3.4	Б. Санжин «Намарай шарай»	1ч			
12	3.5	Дабталга	1ч	Тестовэ даабаринууд		
13	3.6	Зурагаар хөөрөө бэлдэлгэ	1 ч.	Найруулга		

14	3.7	Уншалгын шанар нарижуулга	1 ч.			
	IV	Түрэхэн минии тоонто	7ч			
15	4.1	Ц.Номтоев «Тоонто нютаг»	1 ч.			
16	4.2	Ц-Д. Дондокова «Эхэ орон»	1ч	Сээжэлдэлгэ		
17	4.3	Ж.Тумунов «Эхэ оромни»	1ч			
18	4.4	Ц-Б.Бадмаев «Улаан-Үдэ»	1ч			
19	4.5	В.Цыренов «Минии нютаг»	1ч			
20	4.6	Манай Эхэ орон	1ч			
21	4.7	Онсодхолой хэшээл	1ч	Асуудалнуудта харюусалга.		
	V.	Хүн болохо багаһаа	12 ч.			
22	5.1	А. Жамбалон «Эдир залуу үетэндэ»	1ч			
23	5.2	Ж.Балданжабон «Хэн зэмэтэйб?»	1ч			
24	5.3	Э.Дугаров «Хахархай аяга»	1 ч.	Уран уншалгын дадал бүридүүлгэ		
25	5.4	Ц-Б.Бадмаев «Дондогой зүүдэн»	1 ч.			
26	5.5	Ц-Б. Бадмаев. Шулуутайн Будамшуу.	1ч			
27	5.6	Д.Цырендашиев «Алтан хараасгай»	1 ч.			
28	5.7	Д.Цырендашиев «Алтан хараасгай»	1ч			

29	5.8	Э.Манзаров «Эжын энхэрэлые»	1ч.			
30	5.9	Б-Б.Намсарайн. Дэбтэрэй гомдол.	1ч			
31	5.10	Зохёолой удхаар түсэб табилга	1 ч.			
32	5.11	Ж.Зимин «Хоёр»	1 ч.			
33	5.12	Онсодхолой хэшээл	1 ч.	Асуудалнуудта харюусалга.		
	VI.	Үбгэн буурал үбэлнай	9ч.			
34	6.1	Н.Дамдинов «Добо дээрэнээ» Ц-Д. Хамаев «Үбэл»	1ч.			
35	6.2	Б.Санжин «Буга нара»	1ч			
36	6.3	Г.Чимитов «Үбэлэй үдэр»	1ч			
37	6.4	Н.Намсарйн «Бэгсэргэ»	1ч			
38	6.5	Ц-Д.Дондокова «Би мэдэнэб...»	1ч	Уран уншалгын дадал бүридүүлгэ		
39	6.6.	Д.Мадасон «Хадхууртайхан хасуури»	1ч.			
40	6.7	Г.Бадмаева «Балмын баабай»	1 ч.			
41	6.8	Онсодхолой хэшээл	1 ч.	Шалгалтын уншалга		
42	6.9.	Проект «Би үбэлдэ дуратайб»	1 ч.	Проект		
	VII.	Арадай аман зохёол	17ч.			
43	7.1	«Шоно, бар, хоёр хүймэлдөөн»	1ч			

44	7.2	«Тэнэг шоно»	1ч.			
45	7.3	«Тэнэг шоно»	1 ч.			
46	7.4	«Хуурша хүбүүн»	1 ч.			
47	7.5	«Хуурша хүбүүн»	1 ч.	Зүжэглэн наадаха		
48	7.6	«Одхон хүбүүн»	1 ч.			
49	7.7	«Одхон хүбүүн»	1 ч.	Түсэб табилга		
50	7.8	«Ерэнтэй сэсэн Далантай тэнэг хоёр»	1ч			
51	7.9	«Эгэшэ Алёнушка ба дүү Иванушка»	1ч			
52	7.10	«Эгэшэ Алёнушка ба дүү Иванушка»	1ч			
53	7.11	Дабталга	1ч	Тестовэ даабаринууд		
54	7.12	«Үнэгэн юундэ улаан бэ?»				
55	7.13	«Тахяа харсага хоёр»	1 ч.			
56	7.14	Таабаринууд	1 ч.			
57	7.15	Онһон үгэнүүд	1ч.	Сээжэлдэлгэ		
58	7.16	Онсодхолой хэшээл.	1 ч.	Даабаринуудые дүүргэлгэ.		
59	7.17	Шалгалтын хүдэлмэри	1 ч.	Уншалгын шанар нарижуулга		
	VIII.	Сагаалган – буряад арадай заншалта һайндэр	9ч.			

60	8.1	Э.Манзаров «Сагаан нарын шэнээр...» Сагаалган туухай	1 ч.			
61	8.2	Ш.Нимбуев «Угтамжын дуун»	1 ч.			
62	8.3	Сагаалганай ёно заншалнууд	1 ч.			
63	8.4	Проект «Сагаалган-буряад арадай заншалта хайндэр»	1ч	Проект		
64	8.5	Ж. Жамбалын «Табан хушуу малай зүһэ»	1 ч.			
65	8.6	Буряад зоной наадан. НРК	1ч.	Наадалга.		
66	8.7	Ц-Д.Дондогой «Шагай» Э.Дугаров «Шагайнууд»	1ч			
67	8.8	Шалгалтын хүдэлмэри	1ч	Шалгалтын уншалга		
68	8.9	Онсодхолой хэшээл	1ч	Тестовэ даабаринууд		
	IX.	Айлшан хабар	10ч.			
69	9.1	А.Жамбалон «Айлшан хабар» Ц-Д.Хамаев «Хабар»	1ч			
70	9.2	Д-Р. Намжилон «Хабарай саг»	1ч			
71	9.3	Б.Санжин «Амитад яаж хабарые угтанаб»	1ч			
72	9.4	Б.Санжин «Амитад яаж хабарые угтанаб» творч худэл	1ч	Иллюстраци зуралалга		
73	9.5	«Уургайгаа хайшан гэжэ түхээрдэг бэ?»	1 ч.			
74	9.6	Зохёолой удхаар түсэб табилга	1 ч.			
75	9.7	Ц-Д.Дондокова «Би мэдэнэб...»	1 ч.			

76	9.8	Г.Чимитов «Үбгэн»	1 ч.			
77	9.9	Проект «Би хабарта дуратайб»	1 ч.	Проект		
78	9.10	Онсодхолой хэшээл	1ч	Шалгалтын уншалга		
	Х.	Уран зохёолшод үхибүүдтэ	12 ч.			
79	10.1	Хоца Намсараевич Намсараев «Жэргэмэлэй дуун»	1ч.	Уран уншалга		
80	10.2	Бавасан Абидуевич Абидуев «Шаалай Шаанай хоёр»	1 ч.			
81	10.3	Бавасан Абидуевич Абидуев «Шаалай Шаанай хоёр»	1 ч.			
82	10.4	Бавасан Абидуевич Абидуев «Шаалай Шаанай хоёр»	1 ч.			
83	10.5	«Шаалай Шаанай хоёр» творч худэл	1 ч.	Иллюстраци зуралалга		
84	10.6	Жан Александрович Зимин «Хайшан гээд космонавт болохо юм?»	1 ч.	Уран уншалга		
85	10.7	Цырен-Дулма Дондоковна Дондокова «Хаан Хуша»	1ч.			
86	10.8	Эрдэни Чимитович Дугаров «Жэргэмэл»	1ч			
87	10.9	Шираб Нимбуевич Нимбуев «Эбтэй наа, хүсэтэй»	1ч			
88	10.10	Шалгалтын хүдэлмэри	1ч	Шалгалтын уншалга		
89	10.11	Цокто Номтоевич Номтоев «Ногоон кружка»	1ч			
90	10.12	Онсодхолой хэшээл	1 ч.	Даабаряар хүдэлмэри		
	ХІ.	Сэсэгтэ зун	7ч.			

91	11.1	Ц-Д.Хамаев «Зун» Д.Улзытуев «Амар сайн...»	1ч			
92	11.2	Б.Санжин «Далайн захада»	1 ч.			
93	11.3	Д.Улзытуев «Бороохон»	1 ч			
94	11.4	Д.Улзытуев «Уһанай гомдол»	1ч.			
95	11.5	Б.Бальжинмаев «Лагерьта» С.Дамбаева «Сэсэг»	1ч.			
96	11.6	Проект «Би зунда дуратайб»	1ч	Проект		
97	11.7	Онсодхолой хэшээл	1ч	Тестовэ даабаринууд		
	XII	Дабталга	5ч			
98	12.1	Дабталга	1ч			
99	12.2	Шалгалтын хүдэлмэри	1ч	Шалгалтын уншалга		
100	12.3	Дабталга	1ч			
101	12.4	Интегрированнэ шалгалтын хэшээл	1ч	Тестовэ даабаринууд		
102	12.5.	Онсодхолой хэшээл	1ч	Даабаряар хүдэлмэри		
		Хамта дээрээ:	102ч.			